

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 7049-02-14

תובע

קטין,
באמצעות אמו
ע"י עוה"ד איילה תל-פז

נגד

נתבעים

1. ע"י עוה"ד אורנה גלברד.

2. ע"י עוה"ד הדס גרוסמן

3. היועמ"ש
ע"י עוה"ד איריס עמרמי ו/או דנית חשין

1
2

החלטה

3

1 לפני תובענה להצהיר כי הנתבע 1 (להלן: "האב הנטען") הינו אביו של התובע, קטין שהינו
2 כיום כבן שנתיים וחצי (להלן: "הקטין"), וזאת למרות רישומו של הנתבע 2 (להלן: "האב
3 הרשום") כאביו. אמו של הקטין (להלן: "האם"), איננה עותרת כי תערך בדיקת סיווג
4 רקמות, אלא לקביעת "אבהות אזרחית" על סמך ראיות אחרות.

5
6
7
8 2. תמצית הנטען בכתב התביעה הינו כלהלן: בין האם לאב הנטען התפתחה מערכת יחסים
9 רומנטית, עת האב הנטען נשוי לאחרת בעוד האם נשואה לאב הרשום. כתוצאה מיחסייהם
10 הרתה האם לאב הנטען. האב הנטען תמך באם בהריונה, ובכלל זה שיטף פעולה בביצוע
11 הבדיקות הגנטיות וליווי לקראת הלידה ולאחריה. בין לבין התגלתה מערכת היחסים לאב
12 הרשום. כחודשיים לאחר הולדת הקטין עזב האב הרשום את בית המגורים ולימים סודר גט
13 בינו לבין האם. מערכת היחסים בין האם לאב הנטען והקשר בינו לבין הקטין נמשכו מספר
14 חודשים לאחר לידת הקטין, עד אשר יום אחד הודיע האב הנטען כי הבטיח לאשתו שלא
15 יתראה עם האם והקטין עוד, ומאז נותק ביניהם הקשר.

16 3. האב הנטען איננו מכחיש כי קיים קשר רומנטי עם האם, אך טוען כי קיימה קשרים דומים
17 עם אחרים. עוד טוען האב הנטען, כי האם טענה באוזניו שהרתה מיחסים עם בעלה והוא
18 מכחיש את המצגים הנטענים על ידי האם. האב הנטען מצהיר כי אין בכוונתו להכיר בקטין
19 או לעמוד איתו בקשר כלשהו.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 7049-02-14

- 1 האב הרשום, שצורף בהסכמה כנתבע נוסף, מפרט בכתב ההגנה את דבר גילוי הקשר בין
2 האם לאב הנטען, וכיצד ניסה למחול על כבודו על מנת להציל את הנישואין (לרבות לאחר
3 הולדת הקטין), אך לטענתו ללא הועיל (בשל סרובה של האם לנתק קשר עם האב הנטען).
- 4 סמוך לאחר הגשת התביעה הגיש האב הנטען בקשה למחיקה על הסף, אשר נדחתה על ידי
5 כב' הרשמת. ערעור על החלטת כב' הרשמת נמחק בהסכמה.
- 6 ביום 8.1.2015 הוגש תסקיר, ממנו עולה כי לקטין אין קשר עם דמות אב כלשהי, שכן הן
7 האב הנטען והן האב הרשום מתנכרים לו. מסקנת התסקיר הינה, שברור האבהות איננו
8 עולה בקנה אחד עם טובתו של הקטין "הן משום שבירור זהות האב מסכנת את
9 (הקטין – ש.ב.) בהגדרת ממזרות על כל המשתמע מכך, והן משום שהנתבע (האב הנטען –
10 ש.ב.) הדגיש בצורה חד משמעית (כי) בכל מקרה שהוא (כך במקור) מתכוון להתנכר
11 ל...".
- 12 לבקשת ב"כ היועמ"ש, ולמרות העדר חובה לעשות כן (באשר אין המדובר בבקשה לעריכת
13 בדיקת סיווג רקמות) התבקשה חוות דעתו של נשיא בית הדין הרבני הגדול, אשר חיווה
14 דעתו כנגד ברור האבהות המבוקש.
- 15 ביום 13.1.2015 התקיים קדם משפט, בו נטל חלק גם האב הרשום (בדיון הודה האב הנטען,
16 לשאלת בית המשפט, כי ליווה את האם לבית החולים סמוך להולדת הקטין).
- 17 בהתאם למדרג הראיות האמור בבר"ע (ת"א) 1364/04 – מיום 5.7.2006, להלן: "בר"ע
18 1364/04", הוריתי לצדדים להגיש בשלב זה את טיעוניהם, האם ראוי להמשיך בבירור
19 הראייתי אם לאו.
- 20 עמדתם של האם והאב הרשום הינה שיש להמשיך בבירור הראייתי בעוד עמדתו של האב
21 הנטען היא, שאין לעשות כן. לעמדה זו מצטרף ב"כ היועמ"ש.
- 22 לאחר שנתתי דעתי לכלל טיעוני הצדדים ולתסקיר, הגעתי למסקנה שיש להמשיך בבירור
23 ראייתי של התובענה, לרבות בנוגע לנסיבות הורתו של הקטין, ולהלן טעמי:
- 24 א. ההלכה החד משמעית שנקבעה בעמ"ש (ת"א) 24955-03-11 – מיום 28.8.2013
25 (להלן: "עמ"ש 24955-03-11"), הינה שאין בקביעה בתחום האזרחי כדי להטיל
26 כתם של ממזרות בקטין ואין בחשש ערטילאי זה כדי למנוע את הברור הראייתי של
27 שאלת האבהות ("החשש לממזרות, ככל שקיים ואם בכלל, עוצמתו חלשה ביותר ואין
28 היא עומדת מול שאר הרכיבים בהם על בית המשפט לבחון את טובת הקטין").

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 7049-02-14

- ב. מפסק הדין שניתן בבר"ע 1364/04 עולה בבירור, כי גם מקום בו יש חשש למזרות, חובתו של בית המשפט הינה לברר את התביעה ואין מקום לקביעה אפריורית כי ברורה אינו עולה בקנה אחד עם טובת הקטין/הקטינה. אכן, לבית המשפט שיקול דעת האם לעלות במעלות המדרג הראייתי אם לאו, אך עצם קביעתו של המדרג והצורך לנמק מדוע אין מבררים את התביעה כדבעי, משמיעים בקול צלול, כי ברור התביעה כדבעי היא דרך המלך בעוד המנעות מברורה, הוא החריג. לשון אחר, רק אם בית המשפט שוכנע כי הבאת ראיות באשר להורתו של הקטין אינם עולים בקנה אחד עם טובתו במובנה הרחב, הוא יימנע מכך וממילא על הטוען כי קיימת מניעה מוטל נטל ההוכחה. ודו"ק, המדובר במניעות הנוגעת לקטין הספציפי ובטענות כפלליות-עקרוניות, לא סגי.
- ג. לטעמי הדברים קל וחומר לנוכח מעמד הבכורה שיש ליתן לזכות הגישה לערכאות, זכות שהוכרה כבעלת מעמד מיוחד הנעלה על זכות יסוד (ע"א 733/95 ארפל אלומיניום בע"מ נ. קליל תעשיות בע"מ, פ"ד נא (3) 577, 629). תרגומה המעשי של זכות זו הינו כי "מדיניות ראויה היא זו שאינה נועלת דלת בפני מי שמבקש סעד מרשות שיפוטית." (שם בעמ' 590). הדברים אמורים בבעלי דין "ריגילים" והם חלים מקל וחומר כשעסקינן בקטינים ובנו של קל וחומר כשעסקינן בקטינים שאביהם מנער מהם את חוצנו ועל כן זקוקים להגנת בית המשפט.
- ד. נטען כי בנדוננו יש לקטין אב רשום, ומשכך אין מקום לברר את אבהותו של האב הנטען. לטעמי נימוק זה איננו מצדיק למנוע את ברור התובענה, וזאת מכמה טעמים: ראשית, נימוק זה נדמה להיות ספציפי לקטין הנדון, אך למעשה המדובר בנסיון להחליף דוגמה אחת באחרת. כפי שלא היה מקום לקבל את הטעון כי ככלל אין לברר עובדתית תביעות אבהות העלולות להכתיים קטין/קטינה בכתם ממזרות, אין לקבל טעון זה כשהוא מנסה להשען על מרשם האוכלוסין. המדובר בטיעון רלוונטי לקטינים רבים (אולי רובם) וזאת לנוכח העובדה שברירת המחדל לענין רישום אב בהתאם לחוק מרשם אוכלוסין, תשכ"ה-1965 (להלן: "חוק מרשם אוכלוסין"), הינו רישום בעלה של האם, תוך קביעת איסור על רישום אדם אחר כאבי הילוד (סעיף 22 לחוק מרשם אוכלוסין). לשון אחר, קבלת טעון זה משמעותה קביעה אפריורית כי אין לברר את אבהותו הנטענת של אדם שאינו האב הרשום וקביעה זו איננה עולה בקנה אחד עם הרציונאל העומד בבסיס ההלכה שנקבעה בבר"ע 1364/04. שנית, ייתכן שהעדר אב רשום יכול ויתמוך במסקנה כי יש לברר ראייתית את תביעת האבהות לגביו, אך אין בכך כדי להצדיק את מסקנה הפוכה, קרי - שקיומו של אב רשום מאיין את הצורך בברור כזה.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 7049-02-14

1 שלישית, לרישום במרשם האוכלוסין נפקויות שונות, אך לטעמי משקלו מוגבל
2 יחסית במערך השיקולים הנוגע לטובת הקטין בהקשר הנדון. ברגיל, טובתו של
3 קטין ואכן זכותו נוגעת לידיעה מי הוא אביו "האמיתי" (ולו אמת "משפטית",
4 בע"מ 2426/07 – מיום 25.4.2007), ולענין זה מרשם האוכלוסין אינו מעלה ואינו
5 מוריד. זאת ועוד, מעת שהוטל ספק בנכונות המרשם, זכאי הקטין (ואף האב
6 הרשום) כי ספק זה יוסר על דרך הבירור המשפטי הראוי.

7 ה. טיעון נוסף שהועלה, לרבות על ידי עורכות התסקיר, הינו כי ממילא אין בכונתו
8 של האב הנטען לקיים קשר עם הקטין ולכן הקטין לא יפיק תועלת כלשהי מברור
9 התביעה. טיעון זה אינו חדש במקומותינו וגם בתסקיר שהוגש במקרה שנדון
10 בבר"ע 1364/04 נכתב, כי יש להמנע מעריכת בדיקת סיווג רקמות מאחר שהקטין
11 לא יוכל להנות מאבהותו של האב הנטען שם. באותה פרשה ציין כב' השופט שנלר
12 טיעון זה כטיעון רלוונטי, אך לבטח לא כטיעון מכריע. לטעמי, זכותו של הקטין
13 לברר מי הוא אביו מולידו עומדת על רגליה היא ואיננה יונקת את חיותה מן
14 השאלה האם יתנכר האב לבנו אם לאו. לנוכח ההלכה הפסוקה, כי ברור זהותו של
15 אב עולה בקנה אחד עם טובת הקטין (בע"מ 2426/07 – מיום 25.4.2007), דרוש
16 שכנוע ברור וחד משמעי כי ברור האבהות על רקע התנכרות נטענת, תזיק לקטין.
17 דא עקא, בתסקיר שהוגש לא הוטעם מדוע זו המסקנה המתבקשת בנסיבותיו של
18 הקטין הנדון, והדבר נקבע כמעין אקסיומה, מבלי שבואר כלל מדוע טוב לו לקטין
19 הנדון, שלא ידע מי הוא אביו על פני ידיעת זהות אב העלול להתנכר לו. יתירה מזו,
20 דומה שיש לנהוג בטיעון זה זהירות יתירה, לנוכח החשש כי הוא נטען טקטית על
21 מנת לנסות ולהרתיע את בית המשפט מברור ראייתי של האבהות, אפשרות שלא
22 נלקחה כלל בחשבון על ידי עורכות התסקיר.
23 זאת ועוד, המדובר בנימוק שהינו במידה רבה ספקולטיבי, מאחר שאין כל וודאות
24 כי עמדתו של הנטען להיות האב לא תשתנה משעה שייקבע כי הינו כזה. גם
25 אפשרות זו לא קיבלה ביטוי כלשהו בתסקיר.
26 דומני כי יש משקל של ממש לשיקול האמור כאשר הקטין כבר ביסס קשר עם
27 דמות אב, שאז התנכרות צפויה עלולה לגרום לאובדן ונזק, או במקרים בהם מדובר
28 בקטין שעולמו הפנימי מגובש במידה כזו שחשיפתו לדמות אב תזיק לו יותר מאשר
29 תועיל. בנדוננו, המדובר בקטין כבן שנתיים ומחצה ולא הוטעם בתסקיר כמלוא
30 הנימה, מדוע חשיפתו לדמות אב תזיק לו יותר מאשר תועיל.
31 מאחר שהתסקיר בנושא זה נכתב באופן אקסיומטי, אשקול (כפי שיבואר להלן),
32 האם יש מקום למנות מומחה, אך אינני סבור כי שיקול "ההתנכרות" מכריע את
33 הכף לחובת ברורה הראייתי של התביעה.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 7049-02-14

1

2

3 יתר טיעוניהם של האב הנטען והיועמ"ש הינם טיעונים כלליים, שברובם חוזרים
4 לטיעון המוכר, לפיו ברור התביעה עלול להכתיים את הקטין בכתם של ממזרות.
5 התשובה לטיעונים אלה (לרבות בנוגע לנפקותו המוגבלת מאוד של פסק דין העשוי
6 להנתן בכגון דא באשר לאפשרות ממזורו של הקטין) ניתנה, דבר דבור אל אופניו,
7 בעמ"ש 24955-03-11, ואין צורך לחזור על הדברים. כאמור לעיל, מסקנת בית
8 המשפט המחוזי היתה כי: "...מקום בו לא מדובר בבדיקה מדעית, וכשמדובר בקביעה
9 בתחום האזרחי בלבד, החשש לממזרות, ככל שקיים ואם בכלל, עוצמתו חלשה ביותר
10 ואין היא עומדת מול שאר הרכיבים בהם על בית המשפט לבחון את טובתו של הילד."
11 (סעיף 63 לפסק הדין).

12 העמדה שהובעה בחוות דעתו של נשיא בית הדין הרבני הגדול (שהתבקשה לאור
13 עמדת ב"כ היועמ"ש הגם שאין חובה בנדון), עמדה השוללת ברור של התביעה, לא
14 הפתיעה ולא אמורה להפתיע. העמדה ההלכתית בנדון ידועה וספק בעיניי אם
15 תמצא חוות דעת כלשהי שתביע עמדה חיובית באשר לברור תביעה כגון דא (לא
16 בכדי ציין כבי' כבי' השופט שנלר בעמ"ש 24955-03-11, כי "לא בכדי לא נמצא וקרוב
17 לוודאי שגם לא ימצא אותו מקרה, שחווה דעת נשיא בית הדין הרבני הגדול, תקבע כי
18 ניתן לעשות את הבדיקה המדעית באופן זה או אחר"). אלא שבית המשפט פועל
19 בתחום האזרחי ולא ההלכתי, בו מחייבת ההלכה הפסוקה המורה, כי יש לאזן בין
20 האינטרסים השונים, כמבואר בהלכות דלעיל.

21 ח. נתתי דעתי גם לאסמכתאות השונות אליהן הפנו האב הנטען וב"כ היועמ"ש, אלא
22 שכל הכרעה נכונה לנסיבותיה ומשכך לא ניתן להקיש מאותם מקרים למקרה דנן.

23 12. סופו של דבר, באתי לכלל מסקנה כי אין, בשלב זה, טעם המצדיק לחסום את הקטין
24 מלברר ראייתית את תביעת האבהות (שלא על דרך ביצוע בדיקת סיווג רקמות), ברור
25 העולה בקנה אחד עם טובתו.

26 13. מאחר שלמימד הזמן חשיבות רבה בכגון דא מחד גיסא, אך לאור דלותו של התסקיר
27 מאידך גיסא, בדעתי להורות על מהלך דיוני כדלקמן: ייקבעו מועדים להגשת תצהירי עדות
28 ראשית ומועדים לשמיעת חקירות, ובד בבד תבחן שאלת מינוי מומחה. ככל שיוחלט למנות
29 מומחה, תינתן הוראה כי חוות הדעת תוגש טרם שמיעת העדויות, ובמידת הצורך יחקר
30 המומחה לפני שיחקרו הצדדים ועדיהם. מהלך דיוני כאמור, יאפשר לעצור את הברור
31 הראייתי, ככל שיוסק כי כך ראוי, וזאת מבלי להשחית זמן יקר.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 7049-02-14

- 1 14. אשר על כן, אני מורה כלהלן:
- 2 א. הצדדים יגישו טיעוניהם לענין מינוי מומחה, שיחווה את דעתו בשאלה האם ייגרם
3 לקטין נזק בשל חשיפתו לדמות אב (גם בהנחה שהלה ייבחר לא לעמוד עימו
4 בקשר), העולה על הנזק הנגרם לו היום בשל העדר דמות אב כלשהי. בכלל זה
5 יתייחסו הצדדים גם לענין אופן הנשיאה בשכר טרחתו של המומחה. טיעונו של כל
6 צד לא יעלה על עמוד אחד ברווח 1.5 והוא יוגש עד ליום 2015.
- 7 ב. התובענה נקבעת לשמיעת עדויות ליום 2015. וליום 2015
8
- 9 ג. תצהירי עדות ראשית יוגשו בהתאם להחלטה שתינתן בנפרד.
- 10 ד. תואיל המזכירות להמציא החלטה זו לכל הצדדים ולב"כ היועמ"ש (רווחה).
- 11 ה. ת"פ בנוגע לאמור בס"ק א' ליום 2015.
- 12
- 13 ניתן לפרסום ללא פרטים מזהים כלשהם.
- 14
- 15 ניתן היום, י"ח ניסן תשע"ה, 07 אפריל 2015, בהעדר הצדדים.
- 16
- 17 שמואל בר יוסף, שופט
18
19
20
21
22
23